

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2010 Rhif 2839 (Cy.233)

**GOFAL CYMDEITHASOL, CYMRU
PLANT A PHOBL IFANC, CYMRU**

**Gorchymyn Eithriadau Gwarchod
Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010**

Gwnaed - - - - *25 Tachwedd 2010*
Yn dod i rym - - *1 Ebrill 2011*

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn canlynol drwy arfer y pŵer yn adran 19(4) a (5) ac adran 74(2) o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010(1).

PROSPECTIVE

RHAN 1

Enwi, cychwyn, dehongli a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010, a daw i rym ar 1 Ebrill 2011.

(2) Mae'r Gorchymyn hwn yn gynnwys o ran Cymru.

(3) Yn y Gorchymyn hwn—

mae “mangre” (“*premises*”) yn cynnwys unrhyw le ac unrhyw gerbyd;

ystyr “mangre ddomestig” (“*domestic premises*”) yw unrhyw fangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd breifat;

ystyr “Mesur 2010” (“*the 2010 Measure*”) yw Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010;

ystyr “perthynas” (“*relative*”) yw taid, nain, brawd, chwaer, ewythr neu fodryb (naill ai o waed cyfan neu o hanner gwaed neu drwy briodas neu bartneriaeth sifil) neu lys-riant;

mae “rhiant” (“*parent*”) yn cynnwys person nad yw'n rhiant, ond sydd â chyfrifoldeb rhiant dros blentyn.

(4) Onid yw'n ymddangos bod bwriad i'r gwrthwyneb, mae geiriau yn y ffurf unigol yn cynnwys y ffurf luosog, a geiriau yn y ffurf luosog yn cynnwys y ffurf unigol.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 01/09/2021. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Instrument yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I1 Ergl. 1 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

RHAN 2

Eithriadau gwarchod plant

2. Nid yw person sy'n gofalu am blentyn o dan wyth oed mewn mangre ddomestig er mwyn gwobr yn gweithredu fel gwarchodwr plant at ddibenion Rhan 2 o Fesur 2010, yn yr amgylchiadau a ddisgrifir yn yr erthyglau canlynol, 3 i 7.

Gwybodaeth Cychwyn

I2 Ergl. 2 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

3.—(1) Nid yw person sy'n gofalu am blentyn yn gweithredu fel gwarchodwr plant os yw'r person hwnnw—

- (i) yn rhiant neu'n berthynas i'r plentyn; neu,
- (ii) yn rhiant maeth ar gyfer y plentyn.

(2) Yn yr erthygl hon, mae “rhiant maeth” (“foster parent”) yn cynnwys person y lleolwyd plentyn gydag ef, gan awdurdod lleol neu sefydliad gwirfoddol, neu berson sy'n maethu plentyn yn breifat.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 Ergl. 3 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

4. Nid yw person yn gweithredu fel gwarchodwr plant os nad yw'r cyfnod, neu gyfanswm y cyfnodau, yn ystod unrhyw un diwrnod pan fo'r person yn gofalu am blant yn fwy na dwy awr.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 Ergl. 4 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

5.—(1) Pan fo person sy'n cael ei gyflogi —

- (a) (i) i ofalu am blentyn neu grŵp o sibliogiaid ar gyfer rhieni (“y rhieni cyntaf”), neu (ii) i ofalu am ail blentyn neu grŵp o sibliogiaid ar gyfer rhieni (“yr ail rieni”) yn ychwanegol at y plant y gofelir amdanynt ar gyfer y rhieni cyntaf, a
- (b) yn gofalu am y plant o dan sylw yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng nghartref neu gartrefi'r rhieni cyntaf neu'r ail rieni,

nid yw'n gweithredu fel gwarchodwr plant.

(2) Yn yr erthygl hon—

- (a) ystyr “cael ei gyflogi” (“employed”) yw cael ei gyflogi naill ai o dan gontract cyflogaeth neu o dan gontract ar gyfer gwasanaethau;
- (b) mae “rhiant” (“parent”) yn cynnwys person sy'n berthynas i'r plentyn;

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 01/09/2021. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Instrument yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details)

(c) mae “grŵp o sibliŋgiaid” (“*sibling group*”) yn cynnwys hanner-brodyr a hanner-chwiorydd.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 Ergl. 5 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

6. Nid yw person yn gweithredu fel gwarchodwr plant os yw'r person hwnnw yn gofalu am y plentyn am gyfnod nad yw'n cychwyn tan ar ôl 6pm ar unrhyw un diwrnod ac sy'n dod i ben cyn 2am y diwrnod canlynol.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 Ergl. 6 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

7.—(1) Nid yw person yn gweithredu fel gwarchodwr plant os yw'r person hwnnw yn gofalu am blentyn neu blant fel rhan o'r broses o fod yn gyfaill i rieni'r plentyn hwnnw neu'r plant hynny ac os na chaiff unrhyw daliad ei wneud am y gwasanaeth.

(2) Yn yr erthygl hon ystyr “taliad” (“*payment*”) yw taliad o arian neu'r hyn sy'n werth arian ond nad yw'n cynnwys darparu nwyddau neu wasanaethau.

Gwybodaeth Cychwyn

I7 Ergl. 7 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

RHAN 3

Eithriadau gofal dydd i blant

8. Nid yw person, sy'n darparu gofal i blant o dan wyth oed mewn mangre annomestig, yn darparu gofal dydd at ddibenion Mesur 2010 yn yr amgylchiadau a ddisgrifir yn yr erthyglau canlynol, 9 i 15.

Gwybodaeth Cychwyn

I8 Ergl. 8 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

9. Nid yw person yn darparu gofal dydd pan ddarperir y gofal gan y person hwnnw yn y fangre o dan sylw ar nifer llai na 6 o ddiwrnodau mewn unrhyw flwyddyn galendr, a bod y person hwnnw wedi hysbysu Gweinidogion Cymru mewn ysgrifennu cyn defnyddio'r fangre o dan sylw am y tro cyntaf yn y flwyddyn honno.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 Ergl. 9 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

10. Nid yw person yn darparu gofal dydd os nad yw'r cyfnod neu gyfanswm y cyfnodau pan ofelir am blant mewn mangre, yn ystod unrhyw un diwrnod, yn hwy na dwy awr.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 01/09/2021. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Instrument yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I10 Ergl. 10 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

11. Nid yw person yn darparu gofal dydd os darperir y gofal i blentyn y gofelir amdano mewn cartref plant y cofrestrwyd person mewn perthynas ag ef o dan Ran 2 o Ddeddf Safonau Gofal 2000.

Gwybodaeth Cychwyn

I11 Ergl. 11 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

12. Nid yw person yn darparu gofal dydd pan ddarperir y gofal i blentyn a letyir mewn—

- (a) cartref gofal,
- (b) ysbyty fel claf, neu
- (c) canolfan breswyl i deuluoedd,

yn rhan o weithgarwch y sefydliad o dan sylw, naill ai gan ddarparwr y sefydliad yn uniongyrchol neu gan berson a gyflogir ar ran y darparwr.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 Ergl. 12 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

13.—(1) Nid yw person yn darparu gofal dydd pan ddarperir y gofal mewn gwesty, tŷ llety neu sefydliad cyffelyb arall, i blentyn sy'n aros yn y sefydliad hwnnw—

- (a) pan fo'r ddarpariaeth yn digwydd yn unig rhwng 6 pm a 2 am; a
- (b) pan na fo'r person, neu yn ôl y digwydd, unrhyw unigolyn sy'n cael ei gyflogi ganddo, sy'n darparu'r gofal yn gwneud hynny i fwy na dau gleient gwahanol ar yr un pryd.

(2) At ddibenion is-baragraff (1)(b), ystyr “cleient” (“*client*”) yw person y darperir gofal i blentyn ar ei gais (neu bersonau, ar eu cais ar y cyd).

Gwybodaeth Cychwyn

I13 Ergl. 13 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

14.—(1) Nid yw person yn darparu gofal dydd pan ddarperir y gofal i blant mewn ysgol, a'r ddarpariaeth o ofal yn digwydd yn achlysurol mewn cysylltiad â darparu addysg.

(2) yn yr erthygl hon ystyr “ysgol” (“*school*”) yw—

- (i) ysgol a gynhelir o fewn yr ystyr a roddir i “maintained school” yn adran 39 o Ddeddf Addysg 2002(2);
- (ii) ysgol annibynnol; neu
- (iii) ysgol a gymeradwywyd gan Weinidogion Cymru o dan adran 342 o Ddeddf Addysg 1996(3) (cymeradwyo ysgolion arbennig nas cynhelir).

(2) 2002 p.32.

(3) 1996 p.56.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 01/09/2021. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Instrument yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I14 Ergl. 14 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

15.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), nid yw person yn darparu gofal dydd pan fo'n hyfforddi neu'n dysgu mewn gweithgaredd o fath a restrir ym mharagraff (3) ac mae unrhyw ofal a ddarperir iddo yn digwydd yn achlysurol mewn cysylltiad â'r hyfforddi neu'r dysgu hwnnw.

(2) Nid yw'r eithriad yn yr erthygl hon yn gymwys —

- (a) os yw'r plant islaw 5 oed ac yn bresennol am fwy na phedair awr y dydd; neu—
- (b) os yw'r person yn cynnig hyfforddi neu ddysgu mewn mwy na dau o'r mathau o weithgaredd a restrir ym mharagraff (3).

(3) Y mathau o weithgaredd yw—

- (a) chwaraeon;
- (b) celfyddydau perfformio;
- (c) celfyddydau a chrefftau;
- (ch) cymorth ar gyfer astudiaethau ysgol neu waith cartref;
- (d) astudiaethau crefyddol neu ddiwylliannol.

Gwybodaeth Cychwyn

I15 Ergl. 15 mewn grym ar 1.4.2011, gweler [ergl. 1\(1\)](#)

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 01/09/2021. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Instrument yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau. (See end of Document for details)

PROSPECTIVE

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn pennu eithriadau i'r hyn sy'n gynnwysedig yn y diffiniadau o “gwarchod plant” neu “gofal dydd i blant” at ddibenion Rhan 2 o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010 (“Mesur 2010”).

Mae adrannau 21 a 23 o Fesur 2010, yn eu trefn, yn gwneud yn ofynnol bod gwarchodwr plant a pherson sy'n darparu gofal dydd i blant yn cofrestru gyda Gweinidogion Cymru. Mae adran 19(2) a (3) yn diffinio “gwarchod plant” a “gofal dydd i blant”. Mae adran 19(4) a (5) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru bennu amgylchiadau pan fydd person, y byddai ei weithgarwech fel arall yn dod o fewn un o'r diffiniadau, wedi ei eithrio o'r diffiniad hwnnw ac o ganlyniad na fydd yn ofynnol iddo gofrestru.

Statws

Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 01/09/2021. Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Instrument yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Mae newidiadau yn dal heb eu gwneud i Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010. Mae unrhyw newidiadau sydd wedi cael eu gwneud yn barod gan y tîm yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt gydag anodiadau.